

Ögon och operationer

Magnus Grimfors

Överläkare, Ögonkirurg

Sankt Eriks Ögonsjukhus.

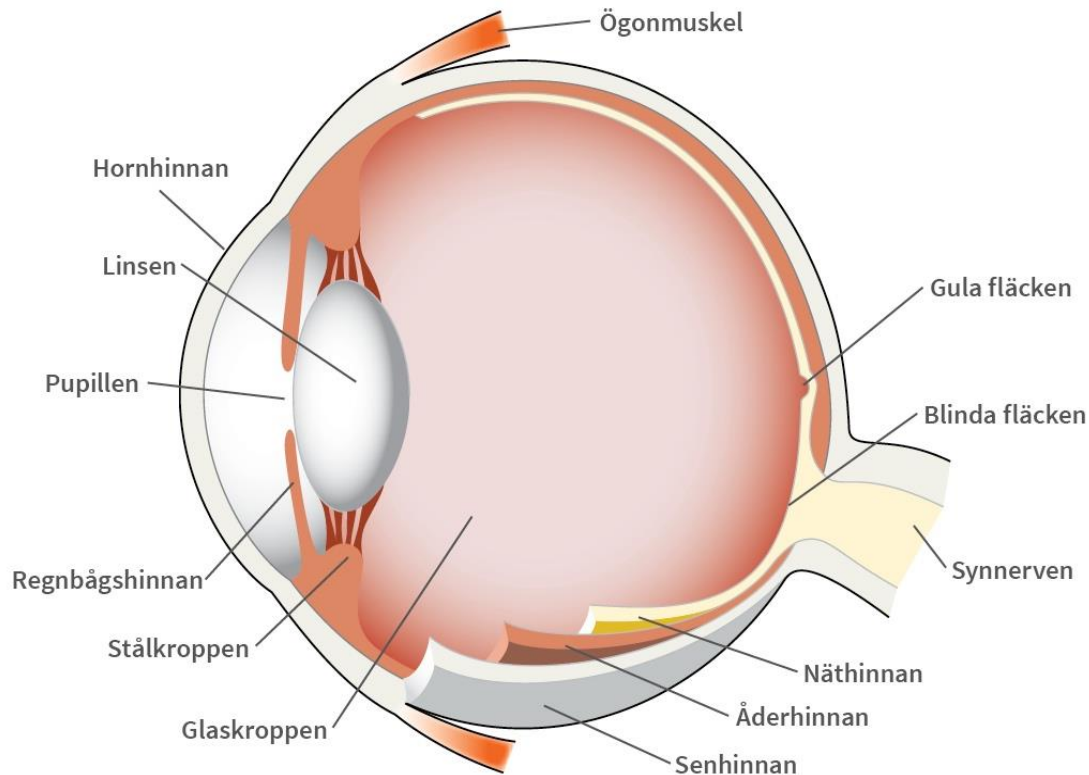
Främsta orsakerna till global synnedsättning

- Katarakt– 2 miljarder?
- Glaukom– 140 miljoner
- Åldersförändringar i gula fläcken (AMD) – 25 miljoner

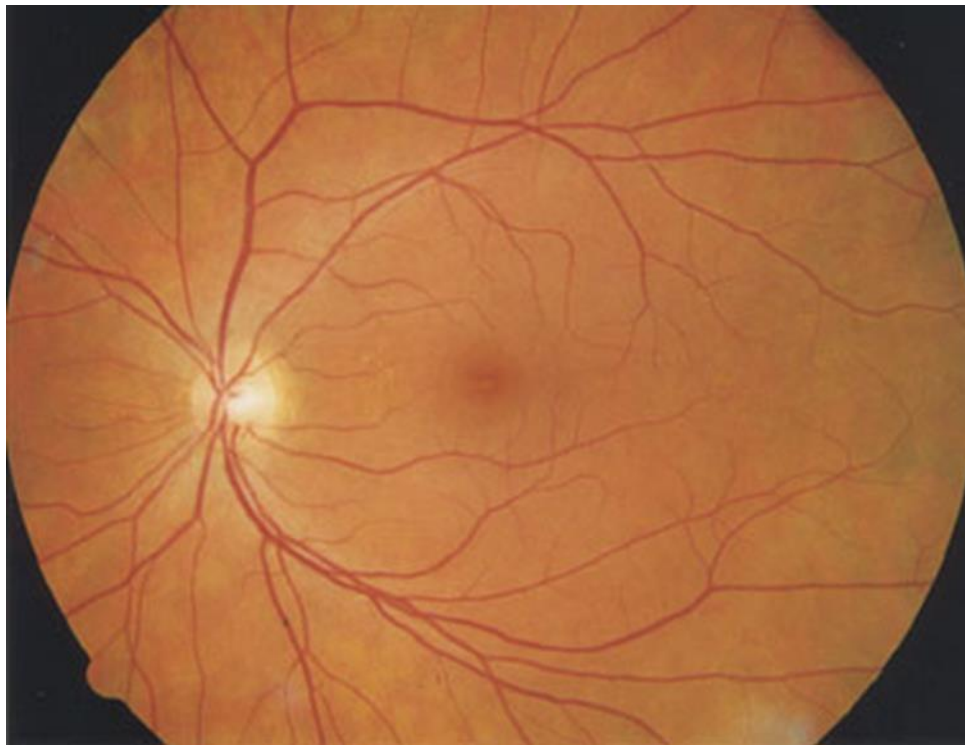
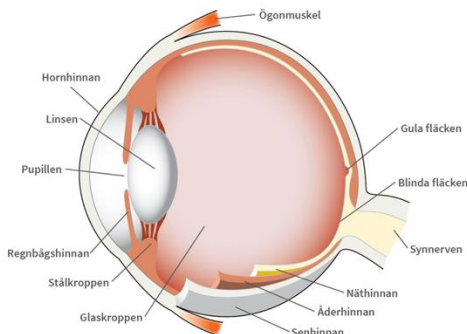
Ögats anatomi – en översikt (1/2)

- Ögat är ca 22 mm långt.
- Huvuddelar:
 - Kornea (hornhinnan)
 - Sklera ("ögonvitan")
 - Ögonmuskler
 - Iris & pupill (regnbågshinna)
 - Lins
 - Glaskropp

Ögats anatomi – en översikt (2/2)

- Huvuddelar:
 - Retina (nätthinna)
 - Macula (gula fläcken)
 - Papill (synnerv)

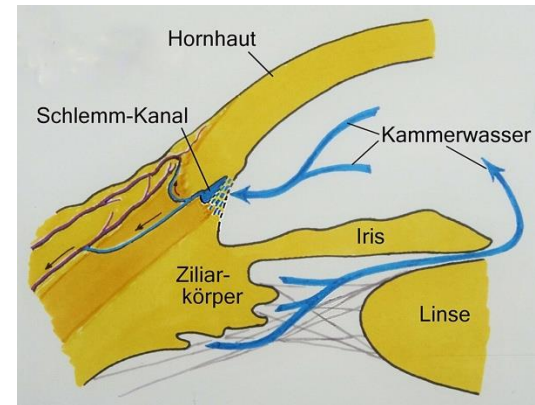
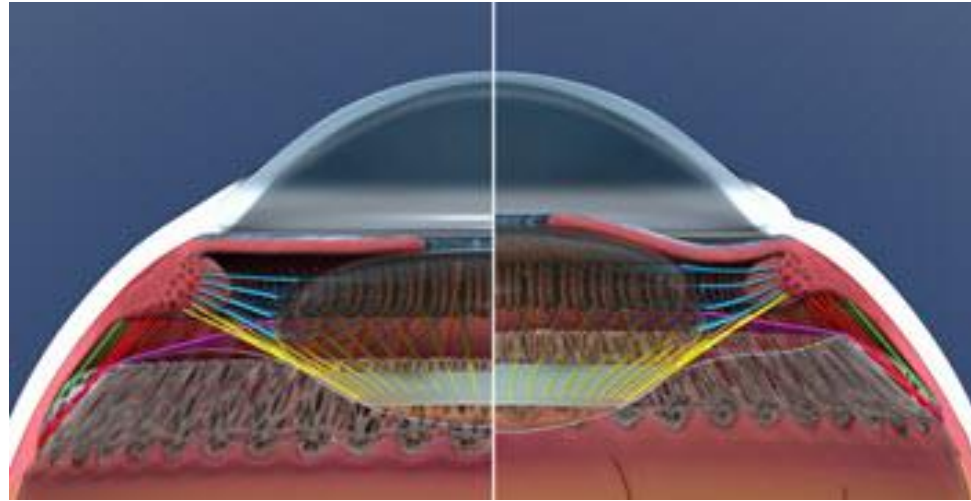
Hornhinnan (Kornea)

- Genomskinlig struktur ytterst
Står för ca 70% av
ljusbrytningen
- Viktig för synen & vid många
operationer (t.ex. katarakt,
refraktiv kirurgi)

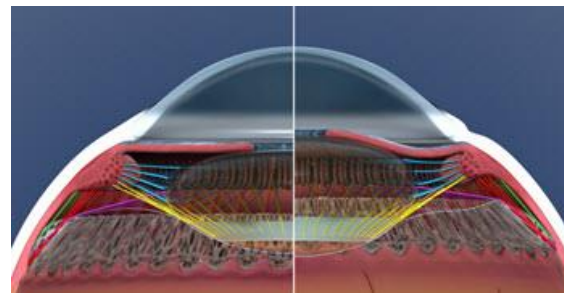
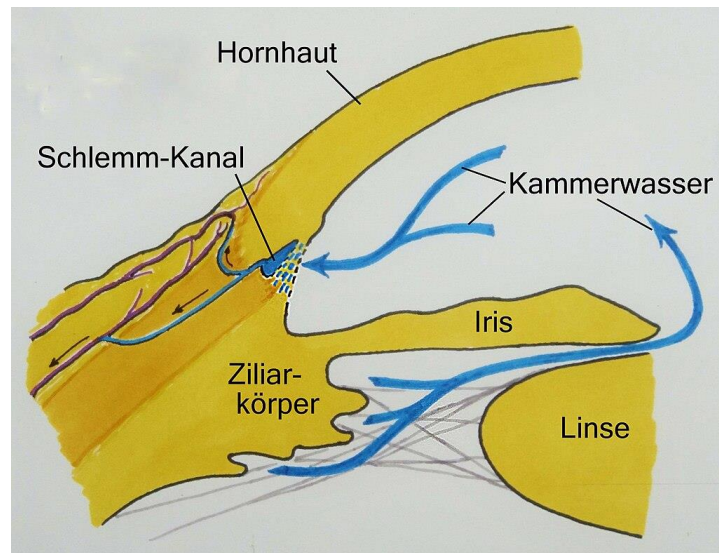
Linsen

- Klart, elastiskt organ bakom iris
- Justerar fokus hos unga <40år (akkommodation)
- Grumlas och stelnar vid katarakt (grå starr)

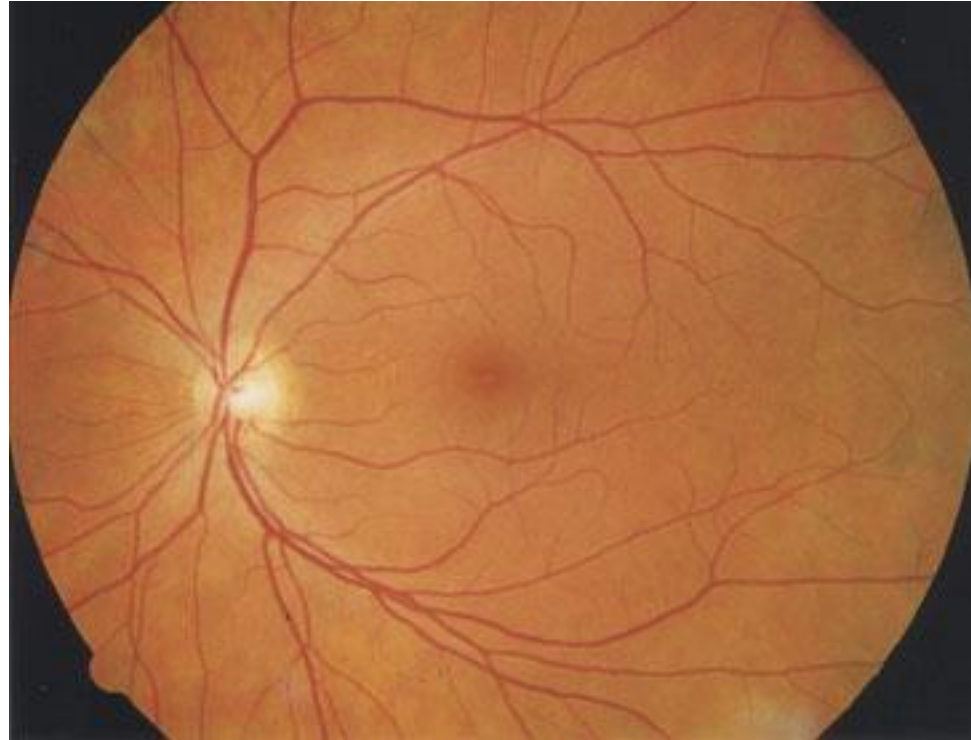
Kammarvinkel och ciliarkropp

- Ciliarkropp bildar vätska.
- Kammarvinkel är avloppet från vatten i ögat.
- Om det inte fungerar; risk för glaukom (grön starr)

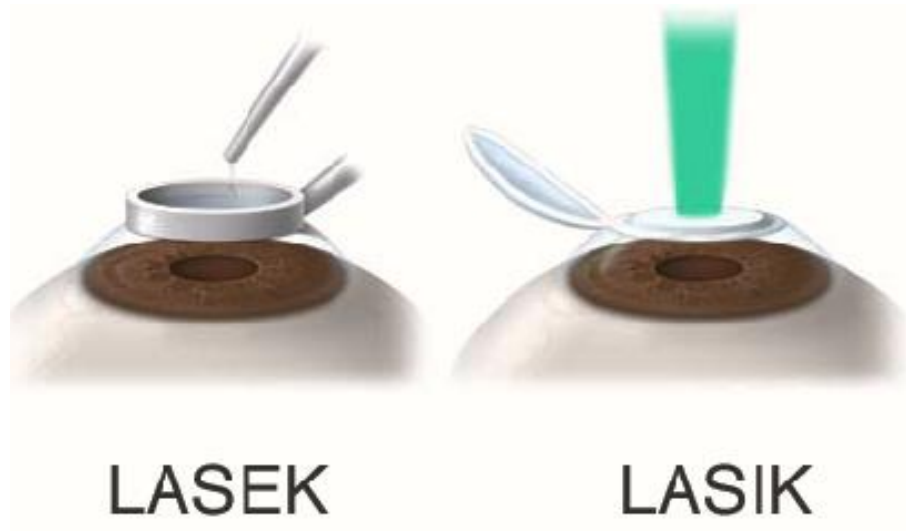
Näthinnan (Retina) & gulafläcken (makula)

- Ljuskänslig vävnad som omvandlar ljus till nervsignaler
- Gulafläcken: centrum för skarpt seende
- Vanlig operationsindikation: makulahål, macular pucker och näthinneavlossning

Vanliga ögonoperationer – översikt

- Kataraktoperation (grå starr)
- Refraktiv kirurgi (LASIK, PRK)
- Glaukomkirurgi (grön starr)
- Vitrektomi
- Keratoplastik
(hornhinnetransplantation)
- Strabismkirurgi (skelning)
- DCR (dacryocystorhinostomi,
tårvägar)

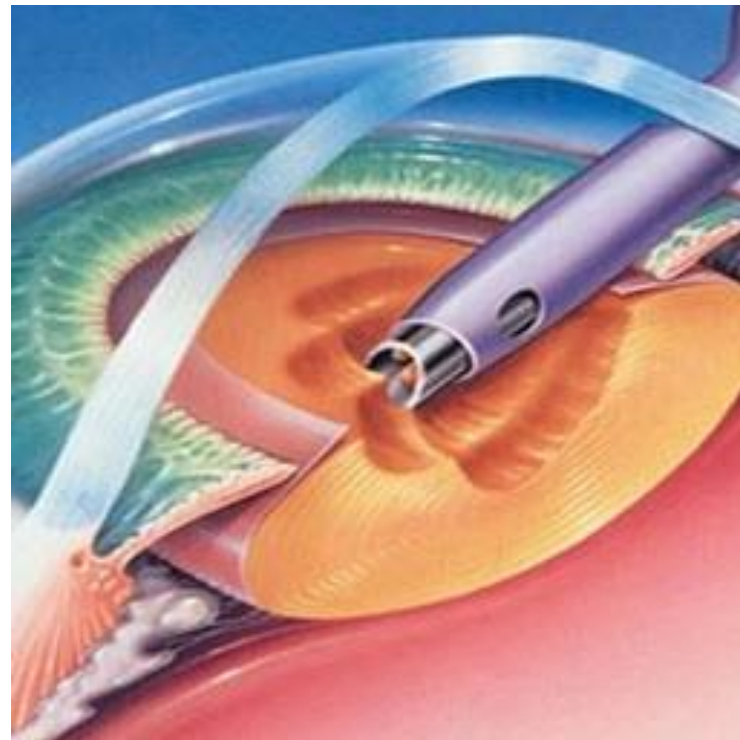

Kataraktoperation

- Avlägsnande av grumlad lins
- Ny intraokulär lins (IOL)

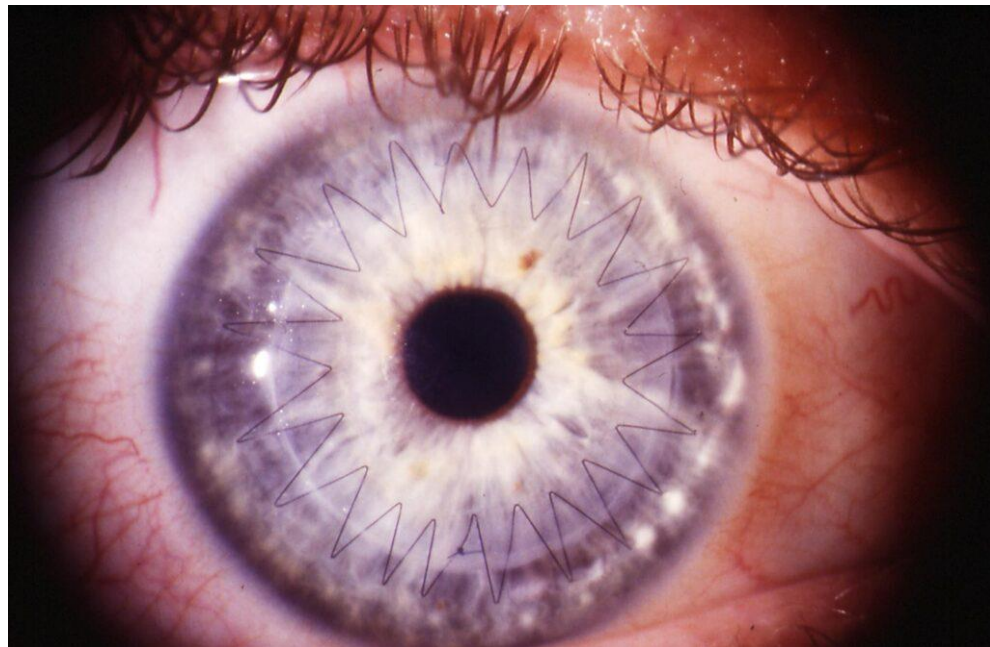

- Lokalbedövning (ögondroppar)
- Kort operationstid (~15 min)

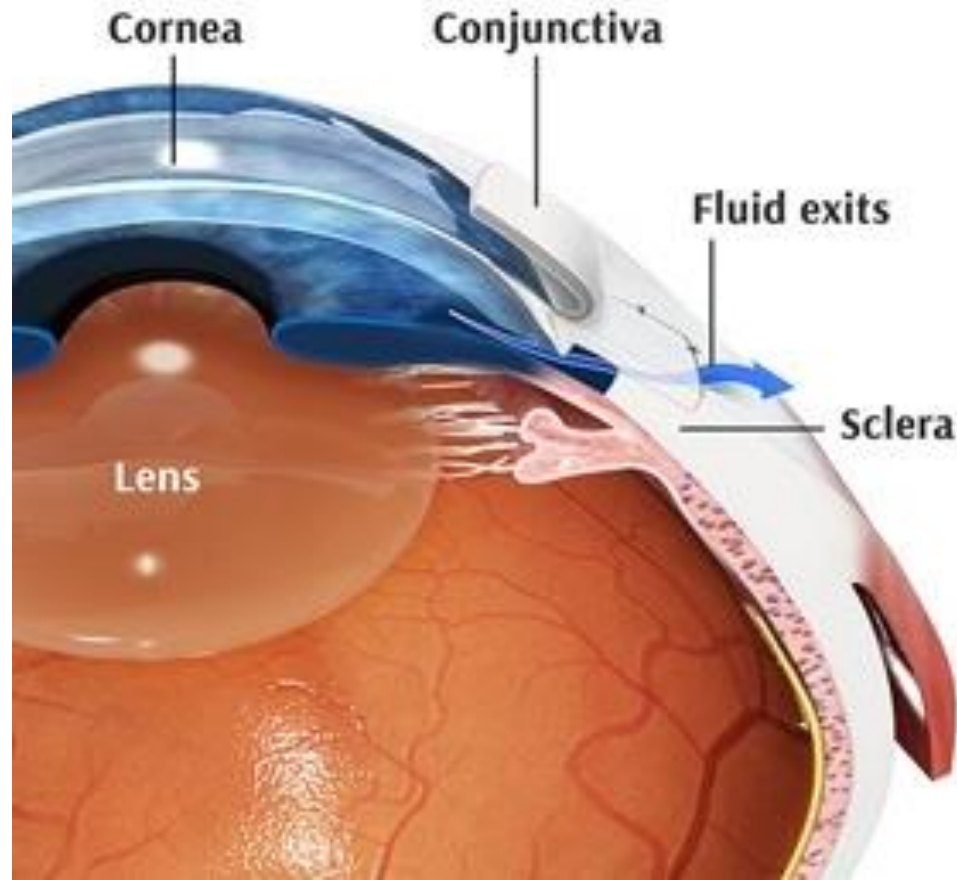
Keratoplastik

- Hornhinnetransplantation
- Penetrerande (fulltjocklek) eller lamellär
- Indikationer:
 - Keratokonus
 - Ärr efter infektioner/skador
 - Trauma

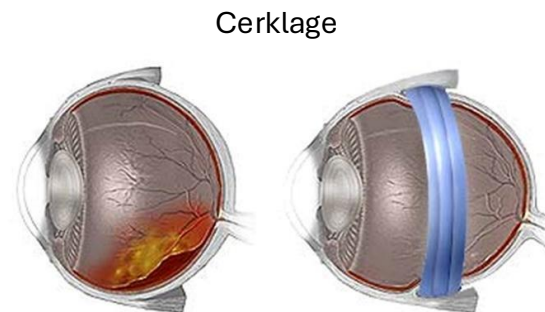
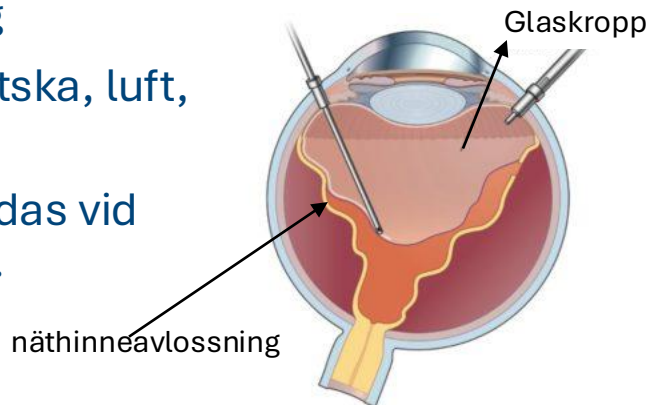
Glaukomkirurgi

- Mål: sänka ögontrycket
- Exempel på metoder:
 - Trabekulektomi
 - Shuntimplantat
 - Ventilimplantat

Vitrektomi -glaskroppen tas bort

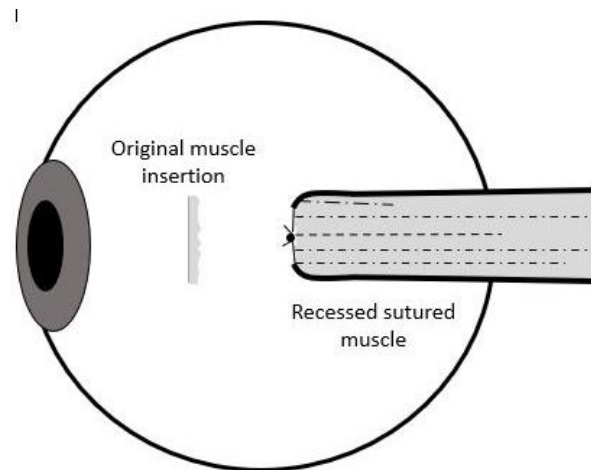
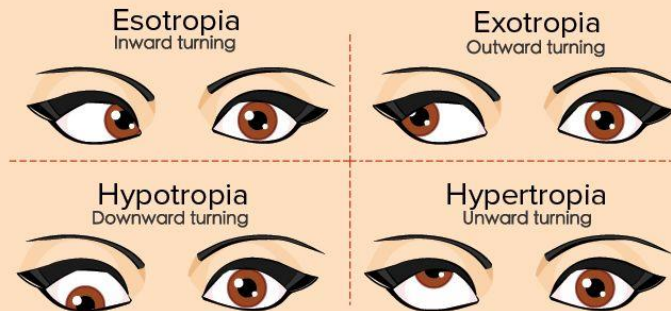
- Indikationer:
 - Makulahål, pucker
 - Blödning i glaskroppen (diabetes)
 - Näthinneavlossning
- Inkluderar ibland vätska, luft, gas eller silikonolja.
- Cerklage kan användas vid näthinneavlossning.

Skelningskirurgi

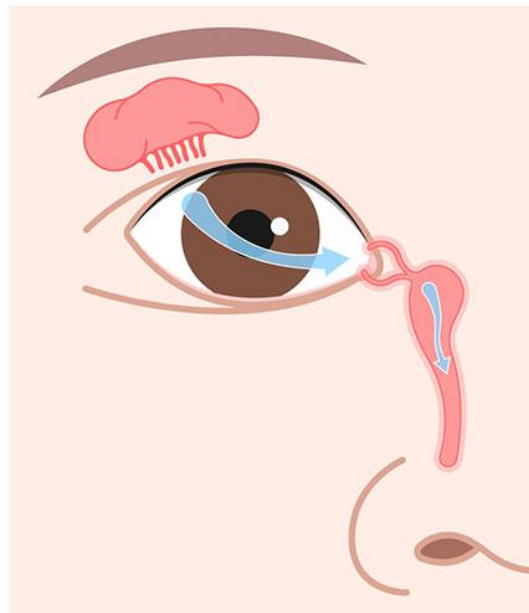
- Justering av ögonmuskler
- Vanligast hos barn men även vuxna
- Syfte: rätta upp blicken och minska dubbelseende

Strabismus Types

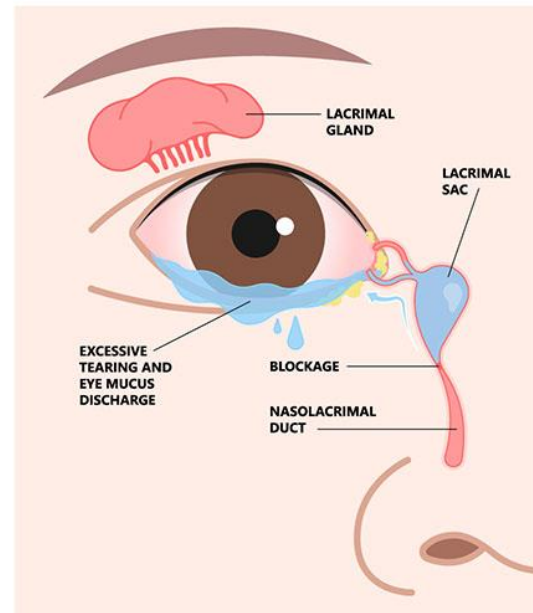

Dacryocystorhinostomi (DCR)

- Kirurgi för avflöde från tårsäcken till näsan
- Indikation: kronisk dacryocystit
- Kan utföras externt eller endoskopiskt

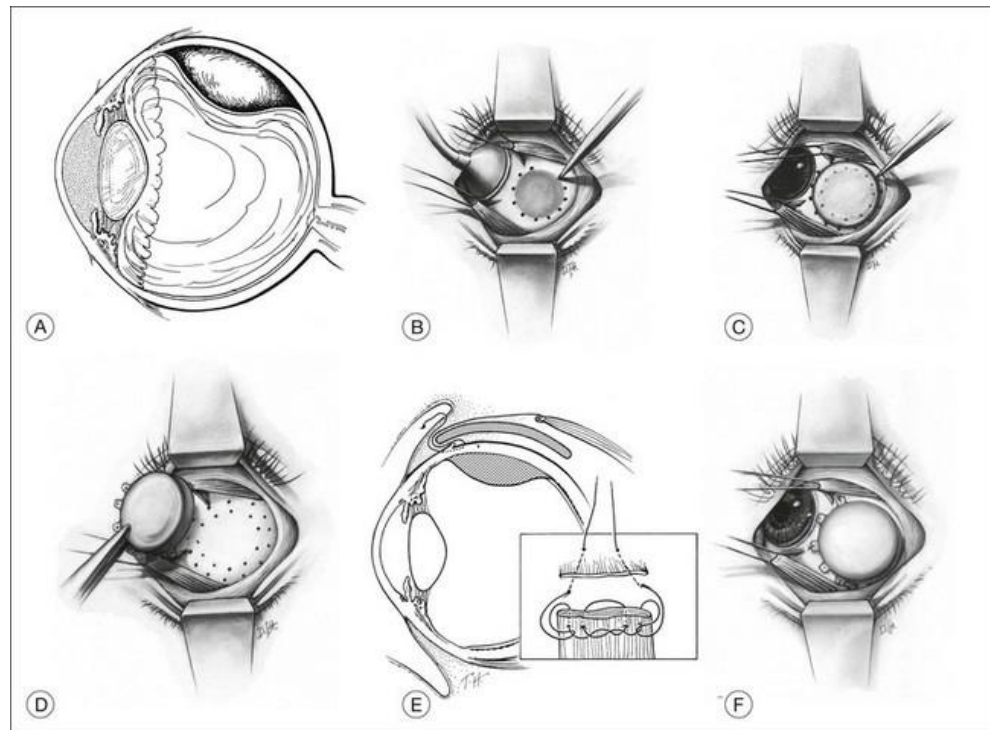
NORMAL TEAR DRAINAGE

BLOCKED TEAR DUCT

Onkologi-operationer

- Koroidalt malignt melanom vanligaste.

Frågor/kontakt

- Hanna Karlsson – C-op SSK-chef
– hanna.su.karlsson@regionstockholm.se
- Magnus Grimfors– Kataraktkirurg
– magnus.grimfors@regionstockholm.se